
Beköszöntő

Lapunk a mesebeli 7-es számú évfolyamához érve igen jelentős fejlődésen ment át. Nemcsak a közlemények tartalma változott meg – mint ahogyan azt az emberi sejtek teszik 7 évenként –, hanem megjelenési formája is. Az ismeretközlés pedig olyan színvonalú, amelyet ma már nem mellőzhetne sem az egészségtudomány, sem az egészségpolitika.

Sajnos a döntéshozatalban a lap kitűnő cikkeinek a hatása alig látszik meg. Pedig a témák sokszor tanító céllal szólnak (pl. a képkötő eljárások), és egyáltalán nem elvont, öncélú fejtegetések, hiszen olyan eseményekről tájékoztatnak, melyekben rengeteg a szervezeti, működési, jogi, döntési bizonytalanság. Ilyenek a regionalitás, a teljesítményalapú finanszírozás, az adatforgalmazás személyiségi jog védelme, esélyegyenlőség, szubszidiaritás, az egészségügyi intézmények gazdasági egyensúly(talanság)a, az egészségbiztosítási rendszer jövője –, hogy csak az IME-ben tárgyalt néhány fontosabbat említsem.

A XX. század talán legjelentősebb felfedezése az volt, hogy felfedezte a felfedezés technikáját: a közlés-tudományt (informatikát) és az alkalmazására szolgáló módszert: a számítástechnikát. Ez legalább akkora ugrás volt az emberiség számára, mint annak idején az írásbeliség. Az idősebb korosztályok ezt nem, vagy alig-alig tudják követni, pedig a döntéshozók többsége éppen közülük kerül ki. Jóllehet mindkét említett új szakterülethez valamilyen természettudományos alapképzettség is nélkülözhetetlen, mégis a politikus az egyetlen olyan döntéshozó, akinek semmilyen szakképesítés nincs előírva.

Az orvosok kénytelenek egyre bonyolultabb műszertechnikai alapismereteket, az egészségügyi gazdasági vezetők matematikai statisztikai műveletekben való jártasságot szerezni; és mindkét terület számára elengedhetetlen a rendszerszemlélet elsajátítása. Csak a politikus az, aki döntésméleti képzettség nélkül dönt, valószínűségi számítások szemlélet nélkül határozhat meg jövőbeli eseményeket, tömeglélektani ismeretek nélkül irányíthat tömegeket. Nem csoda hát, hogy – világszerte! – súlyos gondok keletkeznek a társadalmak életének működésében. A nem eléggé képzett (informált) személynek nincs tekintélye, holott „az autoritás az a kötőanyag, amely együtt tartja az embereket. Demokrácia nem működik a polgárok kötődése nélkül. Nemzeti kohézió és szolidaritás helyett mindenütt a dezintegráció folyamatai mutatkoznak” (Molnár Tamás). A tekintély nem irányíthat erőszakkal, hanem elfogadottsága révén, mely utóbbi nélkül nem is tekintély, csupán elefántcsont toronyban ülő tudós lehet. „A hatalom és tekintély találkozása teremti meg az intézményesített rendet. A legitimitást az autoritás biztosítja” (Roger Scruton). Ha a formai legalitás tartalmi legitimitás nélküli, akkor az önkénynek nincs törvényes akadálya.

A tekintély elismertségéhez azonban nem elég a tudás, erkölcsi kiválóság is szükséges, mi több, a jóakarát megnyilvánulása. Elégtelen tehát tudás-alapú (knowledge based) társadalomról beszélni, erkölcs-vezéreltség (moral controlled) és jóakarát hajtott (goodwill-driven) hármass feltételnek is eleget kell tenni. Mindez természetesen az egészségvédelem közösségi megszervezésére is igaz.

*Prof. Dr. Naszlady Attila
az IME Tanácsadó Testület elnöke*